TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU
& CÔNG LUẬN

Bộ Công Thương đề xuất thí điểm giá điện hai thành phần từ năm 2025

19:49 08/09/2025

Bộ Công Thương vừa đưa ra dự thảo quyết định lấy ý kiến, đề xuất thí điểm áp dụng cơ chế giá điện hai thành phần với khách hàng sản xuất từ đầu năm 2025. Sau lộ trình thử nghiệm bốn giai đoạn, mô hình này dự kiến sẽ được mở rộng áp dụng từ tháng 8/2027.

Hiện nay, Việt Nam đang áp dụng cơ chế giá điện một thành phần, tức khách hàng chỉ trả tiền theo sản lượng điện năng tiêu thụ. Cách tính này được cho là chưa phản ánh đúng, đủ chi phí mà ngành điện phải bỏ ra để đầu tư, vận hành hệ thống, như khấu hao tài sản, chi phí đường dây hay trạm biến áp.

Theo dự thảo, Bộ Công Thương đề xuất áp dụng giá điện hai thành phần, bao gồm: phần tính theo điện năng tiêu thụ (kWh) và phần tính theo công suất đăng ký sử dụng (kW). Điểm khác biệt của cơ chế này là dù khách hàng không sử dụng điện, họ vẫn phải trả chi phí công suất đã đăng ký hàng tháng với nhà cung cấp. Như vậy, chi phí đầu tư hệ thống không còn do ngành điện gánh thay và phân bổ vào giá chung như hiện nay, mà sẽ được tính trực tiếp cho từng khách hàng.

Bộ Công Thương đang xây dựng Dự thảo quyết định quy định về lộ trình áp dụng giá bán lẻ điện hai thành phần

Lộ trình thí điểm cơ chế giá điện hai thành phần được Bộ Công Thương xây dựng gồm 4 giai đoạn:

Giai đoạn 1 (2025 – giữa 2026): Áp dụng thử nghiệm cho nhóm khách hàng sản xuất mua điện trực tiếp từ các đơn vị phát năng lượng tái tạo. Bộ sẽ tiến hành khảo sát, thu thập dữ liệu đo đếm sản lượng, đặc điểm sử dụng điện để nghiên cứu, đề xuất cách tính giá phù hợp.

Giai đoạn 2 (1/2026 – 6/2026): Cơ quan quản lý phát hành hóa đơn song song, nhưng không tính thanh toán thực tế, nhằm giúp khách hàng làm quen với biểu giá mới. Đồng thời, các hoạt động truyền thông, hội thảo cũng sẽ được triển khai để cung cấp thông tin đầy đủ cho doanh nghiệp.

Giai đoạn 3 (7/2026 – 7/2027): Thử nghiệm chính thức, khách hàng tham gia thanh toán thực tế theo biểu giá hai thành phần. Kết quả sẽ được đánh giá dựa trên thay đổi hành vi sử dụng điện, phản ứng của khách hàng, tác động đến doanh thu bán điện và hiệu quả vận hành hệ thống.

Giai đoạn 4 (từ 8/2027): Mở rộng áp dụng cho nhiều nhóm khách hàng khác sau khi tổng kết, đánh giá toàn diện về hiệu quả tài chính, kỹ thuật và xã hội.

EVN được giao trách nhiệm xây dựng phương án giá bán lẻ điện hai thành phần, tính toán cụ thể cho từng cấp điện áp (cao áp, trung áp, hạ áp), sau đó trình Bộ Công Thương phê duyệt và tổ chức triển khai. Theo đơn vị tư vấn, giá công suất (đồng/kW/tháng) sẽ được tính theo cấp điện áp, còn giá điện năng (đồng/kWh) sẽ phân theo khung giờ bình thường, cao điểm và thấp điểm.

Tại Nghị quyết 70 của Bộ Chính trị về đảm bảo an ninh năng lượng quốc gia, một trong những mục tiêu trọng tâm là cải cách cơ chế giá điện, tiến tới xóa bỏ tình trạng bù chéo giữa các nhóm khách hàng, vùng miền. Ông Nguyễn Anh Tuấn, Tổng giám đốc EVN cho rằng, áp dụng giá điện hai thành phần là bước đi cần thiết, giúp thị trường điện vận hành minh bạch và hiệu quả hơn.

Tuy vậy, cơ chế giá mới chắc chắn sẽ tạo ra sự thay đổi đáng kể cho các nhóm khách hàng. Tiền điện có thể tăng hoặc giảm tùy thuộc vào sản lượng tiêu thụ và mức công suất đăng ký. Vì thế, Bộ Công Thương nhấn mạnh việc triển khai cần thực hiện theo lộ trình phù hợp, song song với công tác truyền thông, nhằm tạo sự đồng thuận và hạn chế tác động bất lợi cho doanh nghiệp, người dân.

Việc áp dụng giá điện hai thành phần được kỳ vọng sẽ phản ánh sát hơn chi phí thực tế, nâng cao tính công bằng giữa các nhóm khách hàng, đồng thời hỗ trợ tiến trình hình thành thị trường điện cạnh tranh ở Việt Nam trong những năm tới.

Thiên Trường